

у цій галузі, а їхні норми та стандарти можуть бути корисними для впровадження в українській системі освіти. Крім того, підтримка з боку Європейського Союзу та інших міжнародних організацій може сприяти залученню додаткових ресурсів для реалізації реформ у дошкільній освіті в країні, яка знаходиться в стані війни.

Проте важливо також зазначити, що реформування дошкільної освіти є завданням, що лежить у відповідальності України, і потребує не лише зовнішньої підтримки, але й внутрішньої політичної волі та мобілізації внутрішніх ресурсів. Лише такий підхід дозволить забезпечити сталий та успішний розвиток дошкільної освіти в Україні.

Інформаційні джерела

1. Дошкільна освіта URL: <https://mon.gov.ua/tag/doshkilna-osvita>
2. Освіта України в умовах воєнного стану інформаційно-аналітичний збірник URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn.Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf>
3. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році <https://ips.ligazakon.net/document/MUS38451>

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Маловічко С.О., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.І. Кущенко**
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Протягом останніх років українська банківська система функціонує у складних умовах. З одного боку, їй необхідно відповідати темпам глобальної трансформації та технологічного прогресу, а з іншого – протистояти внутрішнім ризикам та кризам, у тому числі тим, що виникають у зв'язку з активними бойовими діями на території України. Крім того, Національному банку України доручено негайно позбутися від усіх банків, у капіталі яких присутня російська частка. Дані щодо кількості банків в Україні наведені в табл.1.

За 2020-2023 роки кількість платоспроможних банків в Україні скоротилася на 10, з 73 до 63. Кількість державних банків, включаючи Приватбанк, залишилася незмінною протягом 2020-2021 років, а потім зросла на 1 банк у 2023 році. Кількість іноземних банків скоротилася

на 6, з 20 до 14, за 2020-2023 роки. Кількість приватних банків (без Приватбанку) скоротилася на 4, з 48 до 44, за 2020-2023 роки.

Таблиця 1 – Динаміка кількості банків в Україні за 2020-2023 рр.

Рік	Платоспроможні	Державні, у т. ч. «Приватбанк»	Іноземні	Приватні
2020	73	5	20	48
2021	71	4	20	47
2022	67	4	16	47
2023	63	5	14	44

Джерело: складено авторами за матеріалами [1].

У IV кварталі 2023 року в Україні працювало 63 банки, що на 4 банки менше, ніж на початку року. Ліквідовано 4 банки: «Форвард», «Айбокс», «Конкорд» та Укрбудінвест. Їхня частка активів становила менше 1%, тому їх вихід з ринку не вплинув на роботу банківської системи [1].

Характерною особливістю функціонування банківського сектору України протягом цього періоду є постійні коливання основних фінансових показників. Для проведення аналізу, виокремлення критичних проблем та напрямку їх вирішення, а також стабілізації діяльності банківського сектору України, надзвичайно важливим є проведення дослідження поточних статистичних даних, які відображають діяльність банківського сектору у різних аспектах. Також необхідний детальний аналіз динаміки зміни основних показників та причин їх коливання, а також оцінка кількісних наслідків вже впроваджених заходів та їх ефективність.

Кошти фізичних осіб протягом 2020-2023 років постійно зростали, як і їх частка в структурі зобов'язань банків, з 53,2% до 58,2%. Кошти юридичних осіб протягом 2020-2023 років постійно знижувалися, як і їх частка в структурі зобов'язань банків, з 32,1% до 26,2%. Частка інших складових зобов'язань протягом 2020-2023 років змінювалась незначно.

Незважаючи на умови воєнного стану, банківський сектор України продовжує працювати, відновлюючи роботу відділень у визволених регіонах країни та активно розвиваючись. Основними тенденціями за період з 2020 по 2023 рік залишаються: зменшення кількості банків та їх структурних підрозділів, позитивна динаміка активів та збільшення пасивів банків, серед іншого.

Умови воєнного стану підкреслюють важливість оперативних рішень держави для забезпечення стабільності та безпеки фінансової

системи, захисту інтересів споживачів та підтримки економічного розвитку країни. Згідно з законодавством, Національний банк України отримав повноваження визначати особливості функціонування банківської системи в умовах воєнного стану та здійснювати контроль у разі загрози стабільності системи.

З моменту початку конфлікту, Національний банк України прийняв ряд екстрених заходів для захисту інтересів клієнтів банків, вкладників та бізнес-клієнтів, а також для збереження доступу до власних та кредитних коштів, здійснення платежів і переказів. Ключовим нормативним актом, що став основою для забезпечення надійності та стабільності функціонування банківської системи, стала Постанова правління Національного банку України №18 від 24 лютого 2022 року «Про роботу банківської системи в період введення воєнного стану» [1]. У цьому документі керівництво НБУ в реальному часі відреагувало на ситуацію, визначивши перелік обов'язків суб'єктів банківської системи та введення ряду обмежень для подолання викликів, що виникли із початком війни. Згідно з цією постановою: банки мають забезпечувати неперервну роботу своїх відділень, за умови відсутності загрози для життя та здоров'я населення; забезпечується неперервний доступ до сейфових скриньок; безготівкові розрахунки можуть здійснюватися без обмежень; банкомати можуть надавати готівку без обмежень.

Разом з тим, в постанові передбачено ряд тимчасових обмежень під час воєнного стану, таких як призупинення роботи валютного ринку України, фіксація офіційного курсу, обмеження зняття готівки з рахунку клієнта, заборона видачі готівкових коштів в іноземній валюті, введення мораторію на транскордонні валютні платежі та інші. У той самий час, Національний банк України впроваджує ряд заходів для полегшення банківського нагляду з метою зменшення регуляторного тиску на банки в умовах війни. Ці заходи включають: відміну заходів впливу у випадку порушення ряду нормативів, таких як капітал, ліквідність, кредитний ризик, ліміти відкритої валютної позиції, та строки подання статистичної звітності, якщо такі порушення виникли після 24 лютого 2022 року; відкладення до 2023 року проведення зовнішньої оцінки стійкості для банків; скасування заходів впливу у випадку затримки оприлюднення фінансової та консолідованої фінансової звітності; відміну заходів впливу за порушення формування та зберігання обов'язкових резервів; дозвіл на використання хмарних сервісів, розташованих в ЄС, Великій Британії, США та Канаді, для підвищення стабільності роботи банківської системи. Додатково, для спрощення доступу банків до ліквідності,

НБУ впровадив бланкові кредити рефінансування без обмеження за сумою та терміном на 1 рік, з можливістю подовження ще на рік. У зв'язку зі зростанням ліквідності банківської системи та достроковим поверненням кредитів рефінансування, регулятор 15 квітня повернувся до видачі лише забезпечених кредитів, які стали пріоритетним інструментом підтримки ліквідності банків до початку повномасштабної війни [1].

У найближчі роки очікуються помірні темпи економічного зростання, а рівень соціального забезпечення залишиться відносно низьким, не відповідаючи високим стандартам життя, характерним для більшості європейських країн. Розвиток банківського сектору буде спрямований на підвищення фінансової стійкості, капіталізації та ліквідності, зниження ризиків за умов посиленого регулювання та нагляду, а також активного впровадження міжнародних стандартів.

Інформаційні джерела

1.Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-onoviv-perelik-sistemno-vajlivih-bankiv-13732>

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Манцев Д.О., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук., доц. **О.Ю. Курцев**
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Євроінтеграція є ключовим процесом для України для того щоб зміцнити економічні та політичні зв'язки з ЄС. Євроінтеграція може надати українському бізнесу доступ до нових ринків та розвиненої інфраструктури ЄС, що дасть більші обсяги експорту та сприяє створенню нових бізнес можливостей як на внутрішньому ринку України, так і закордоном. Даний рух також може встановити нові зв'язки в рамках ринкової інфраструктури, зокрема, набуття нових бізнеспартнерів і клієнтів, адаптація ноу-хау, розширення можливостей в рамках економіки знань. ЄС надає фінансову допомогу та інвестиційні можливості для будь яких за розміром бізнесів в Україні за допомогою цільових програм і фондів. Країни Союзу твердо сповідують збалансований і стійкий, соціальний та економічний